

Vinnumarkaður í sviðsljósinu

Vinnumarkaðurinn og stjórnvöld tala saman

Eins og oft áður er staðan á vinnumarkaði einn af stærstu óvissuþáttunum hvað varðar þróun íslensks efnahagslífs á næstunni.

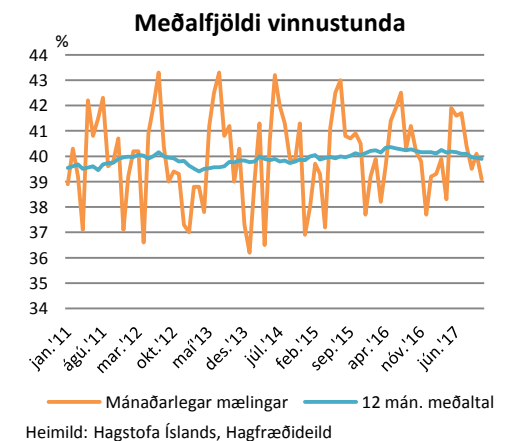
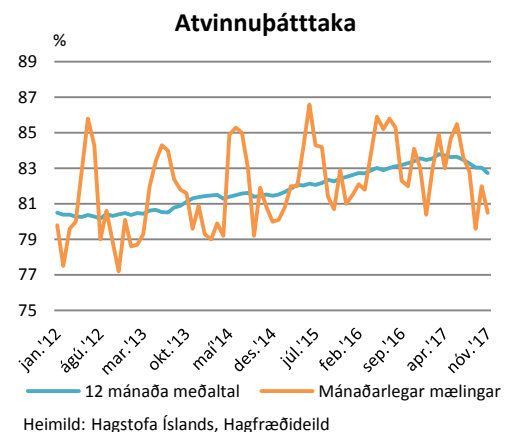
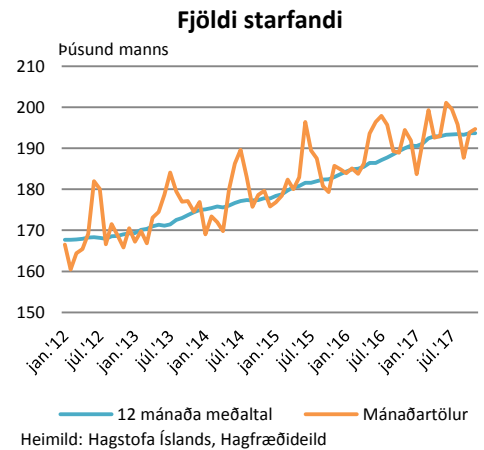
Þessi staða fékk sinn sess í nýjum stjórnarsáttmála þar sem m.a. segir að ríkisstjórnin muni beita sér fyrir samstilltu átaki með aðilum vinnumarkaðarins til að tryggja að kjarasamningar skili launafólki og samfélaginu raunverulegum ávinningi og að ríkisstjórnin vilji vinna með aðilum vinnumarkaðarins að því að skapa ábyrgan vinnumarkað. Nú fara fram formlegar viðræður stjórnvalda og aðila vinnumarkaðar sem eflaust er m.a. ætlað að skapa forsendur fyrir jákvæðri niðurstöðu varðandi framlengingu kjarasamninga í lok febrúar.

Dregur úr fjölgun fólks á vinnumarkaði

Samkvæmt vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu Íslands voru um 198 þúsund manns á aldrinum 16–74 ára á vinnumarkaði í nóvember 2017, sem jafngildir 80,5% atvinnuþátttöku. Í nóvember 2016 voru um 199 þúsund manns á vinnumarkaði og eru því um 1 þúsund manns færri á vinnumarkaði en fyrir ári. Atvinnuþátttaka hefur þannig leitað heldur niður á við upp á síðkastið og starfandi fólki er hætt að fjölga jafn mikið og verið hefur. Í lok síðasta árs var atvinnuþátttaka álíka mikil og hún varð mest fyrir fjármálakreppuna. Þetta kann að vera vísbending um að vöxtur vinnuafleiðis hafi náð hámarki en einnig að vinnumarkaðurinn verði áfram kröftugur.

Vinnutími og atvinnuleysi á niðurleið

Vinnutími heldur einnig áfram að stytta samkvæmt vinnumarkaðskonuninni. Ef litið er framhjá mánaðarlegum sveiflum og horft á 12 mánaða hlaupandi meðaltal var meðalvinnutími í nóvember 0,3 stundum styttri en í nóvember 2016. Þar sem fólki á vinnumarkaði er hætt að fjölga fer heildarvinnustundum fækkandi en það hefur ekki gerst síðan á seinni hluta ársins 2012.

Hagstofan mældi atvinnuleysi upp á 1,7% í nóvember og hefur það sveiflast mikið á milli mánaða upp á síðkastið. Sé litið á 12 mánaða meðaltal hefur atvinnuleysi minnkað um 0,2 prósentustig frá nóvember 2016, úr 3,0% niður í 2,8%.

Tölur Vinnumálastofnunar um skráð atvinnuleysi sýna að atvinnuleysi var meira en mánuðina á undan. Í nóvember voru 2,1% af vinnuaflinu skráð atvinnulaust, sem er sama tala og í nóvember 2016.

Erlent starfsfólk skiptir máli

Tölur um búferlaflutninga benda til áframhaldandi fjölgunar erlends starfsfólks í landinu þótt því hafi upp á síðkastið fjölgað hægar en var á öðrum fjórðungi ársins.

Í nóvember hafði Vinnumálastofnun gefið út um 1.660 atvinnuleyfi á árinu 2017. Helmingur þeirra útlendinga sem hafði fengið atvinnuleyfi á árinu 2017 er yngri en 30 ára sem er svipað og verið hefur undanfarin ár. Um 1.150 erlendir ríkisborgarar voru atvinnulausir í lok nóvember, eða 28% allra atvinnulausra. Það samsvarar um 4,6% atvinnuleysi meðal erlendra ríkisborgara.

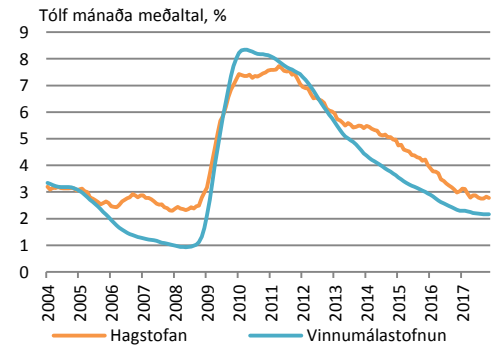
Samkvæmt Vinnumálastofnun voru 55 erlend fyrirtæki starfandi hér á landi í nóvember 2017 og var fjöldi starfsmanna á þeirra vegum tæplega 500. Starfsmenn starfsmannaleiga voru um 1.900 í nóvember á vegum 30 starfsmannaleiga og virðist þeim starfsmönnum fara fækkandi.

Tvö svæði skera sig úr

Atvinnuleysi er orðið lítið og minnkar tæplega mikið úr þessu. Sé litið á tölur um skráð atvinnuleysi frá nóvember 2016 til nóvember 2017 sést að Suðurnes og Norðurland eystra skera sig úr og er atvinnuleysi meira þar en á hinum svæðunum.

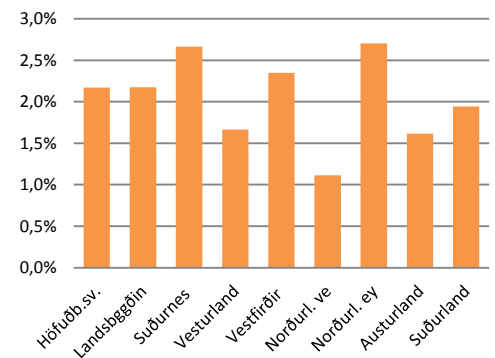
Sé litið á skráð atvinnuleysi eftir kynjum sést að síðustu 12 mánuði hefur mesta atvinnuleysið verið meðal kvenna á Suðurnesjum og á Norðurlandi eystra. Meðal karla er myndin svipuð, en þar eru Vestfirðir skammt undan.

Atvinnuleysi skv. mælingum Hagstofu og Vinnumálastofnunar

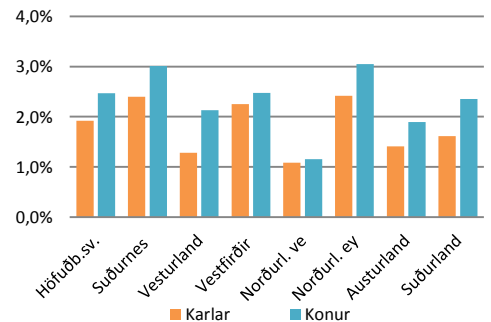
Heimild: Hagstofa Íslands, Vinnumálastofnun, Hagfræðideild

Meðalatvinnuleysi eftir landsvæðum í nóv. 2016-2017

Heimild: Vinnumálastofnun, Hagfræðideild

Meðalatvinnuleysi síðustu 12 mánuði eftir kynjum og svæðum

Heimild: Vinnumálastofnun, Hagfræðideild

Innihald og form skjals þessa er unnið af starfsmönnum Hagfræðideildar Landsbankans hf. (hagfraedideild @landsbankinn.is) og byggist á aðgengilegum opinberum upplýsingum á þeim tíma sem greiningin var unnin. Mat á þeim upplýsingum endurspeglar skoðanir starfsmanna Hagfræðideildar Landsbankans á þeim degi þegar greiningin er dagsett, en þær geta breyst án fyrirvara.

Landsbankinn hf. og starfsfólk hans taka ekki ábyrgð á viðskiptum sem byggð eru á þeim upplýsingum og skoðunum sem hér eru settar fram, enda eru þær ekki veittar sem persónuleg ráðgjöf fyrir einstök viðskipti.

Bent skal á að Landsbankinn hf. getur á hverjum tíma haft beinna eða óbeinna hagsmuna að gæta, ýmist sjálfur, dótturfélög hans eða fyrir hönd viðskiptamanna, s.s. sem fjárfestir, lánardrottinn eða þjónustuaðili. Greiningar eru engu að síður unnar sjálfstætt af Hagfræðideild Landsbankans og innan Landsbankans eru í gildi reglur um aðskilnað starfssviða sem eru aðgengilegar á vef bankans.